

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10C/128/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813201765
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8813201765.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: SECAPITAL S.á.r.L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653 Luxemburské veľkovevodstvo, zast. Advokátskou kanceláriou Gallo s.r.o, so sídlom Jilemnického 30, Martin, IČO: 36715352, proti žalovanému: P. L., nar. XX.X.XXXX, bytom Č. XXX, XXX XX Č., za účasti vedľajších účastníkov na strane žalovaného: 1. Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Petrovská 10, 909 01 Skalica, IČO: 42 264 154, zast. JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom Josipa Andriča 1, 900 25 Chorvátsky Grob, 2. Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, 85101 Bratislava, IČO: 42260086, zast. HKP Legal, s.r.o., so sídlom Sasinkova 6, 811 08 Bratislava, IČO: 36727334, o zaplatenie 7509,83 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 6176,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6176,52 eur od 1.6.2010 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 20 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca na adrese žalobcu, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, až do zaplatenia.

Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku zamietla.

O trovách konania b u d e rozhodnuté samostatným uznesením v lehote do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 7509,83 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 1.6.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 20.1.2010 zmluvu o pôžičke evid. č. 5004518, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému celkovú sumu pôžičky 10819,84 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 64 mesačných splátkach v sume 169,06 eur. Do dňa spísania žaloby uhradil žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 207,05 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 22.5.2010 listom - vypovedanie zmluvy vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 7509,83 eur. Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania.

Žalovaný uviedol, že žiada, aby mohol zaplatiť dlh na splátky.

Vedľajší účastníci na strane žalovaného vzniesli námietku premlčania a žiadali žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

V priebehu konania podal pôvodný žalobca na tunajší súd návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu. Súd uznesením zo dňa 22.11.2013 č.k. 10C/128/2013-34 pripustil, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu: Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130, vstúpil ako nový žalobca: SECAPITAL S.á.r.L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653 Luxemburské veľkovevodstvo.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami, a to zmluvou o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5004518 zo dňa 20.1.2010, Všeobecnými obchodnými podmienkami, výpoveďou zmluvy zo dňa 22.5.2010 a kópiou doručenky. Ďalej vykonal dokazovanie oboznámením sa s oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka v 1. rade na strane žalovaného do konania zo dňa 30.4.2013, oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka v 2. rade na strane žalovaného do konania zo dňa 30.4.2013, písomným podaním žalobcu zo dňa 6.12.2013 s prílohou, a to prehľadom splátok a úhrad, písomným podaním žalobcu zo dňa 29.10.2014, ďalej písomným vyjadrením vedľajšieho účastníka v 1. rade na strane žalovaného, písomným vyjadrením vedľajšieho účastníka v 2. rade na strane žalovaného zo dňa 14.10.2014, výpoveďou žalovaného a dokladmi predloženými žalovaným, a to zmluvou o poskytnutí pôžičky, rozhodnutiami ÚPSVaR Vranov nad Topľou zo dňa 30.11.2012, 31.8.2012, 11.1.2013, poštovými poukazmi zo dňa 15.5.2012, 13.4.2012, 15.3.2012 a dokladom o vklade na účet v hotovosti zo dňa 26.3.2010 a zistil nasledovný skutkový stav:

V písomnom podaní zo dňa 6.12.2013 žalobca uviedol, že žalovaný do dňa podania žalobného návrhu uhradil spolu 207,05 eur. Žalovaný mal ku dňu podania žaloby uhradiť žalobcovi sumu 6842,33 eur, ďalej mal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10% z dlžnej splátky, ktorú si zmluvné strany v prípade porušenia povinností dohodli v zmysle čl. 12 bod 12.2 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ktorú žalobca požaduje v sume $869,22 - 4,03 = 865,19$ eur. Žalobca žiada zmluvnú pokutu len ku dňu 31.12.2012 a nie aj tú, ktorá bola pripočítaná po tomto dni. V zmysle čl. 12 bod 12.4 VOP sú súčasťou pohľadávky žalobcu aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 9,36 eur. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením t.j. v predmetnej veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Na základe vyššie uvedeného celkom dlh žalovaného ku dňu podania žaloby istina plus zmluvná pokuta plus náklady na vymáhanie mínus prijaté úhrady = $6842,33 \text{ eur} + 865,19 \text{ eur} + 9,36 \text{ eur} - 207,05 \text{ eur} = 7509,83 \text{ eur}$.

Žalobca v písomnom podaní zo dňa 29.10.2014 uviedol, že ku skončeniu záväzkového vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo vypovedaním zmluvy a to s poukazom na k žalobnému návrhu priloženú listinu - vypovedanie zmluvy zo dňa 22.5.2010 v spojení s čl. 13 Všeobecných obchodných podmienok a nie odstúpením od zmluvy, a teda nedošlo k zrušeniu zmluvy od začiatku. Výpoveď od zmluvy je jednostranný právny úkon smerujúci k zániku záväzku. Na rozdiel od odstúpenia od zmluvy však výpoveď neruší právny vzťah s účinkami ex tunc, ale len do budúcnosti. V zmysle uvedeného prvý raz mohol žalobca vykonať svoje právo a teda vymáhať žalovanú sumu dňa 23.5.2010, t.j. deň nasledujúci po vypovedaní zmluvy. Trojročná premlčacia doba by uplynula 23.5.2013. Žaloba bola podaná na súd dňa 18.2.2013, teda ešte v rámci plynutia riadnej premlčacej doby. Na základe uvedeného nárok žalobcu nie je premlčaný. Na základe uvedeného nedošlo teda ku bezdôvodnému obohateniu žalovaného na základe právneho dôvodu, ktorý odpadol, ale došlo ku ukončeniu záväzkovo právneho vzťahu založeného zmluvou o pôžičke v dôsledku porušenia zmluvných povinností. Keďže nedošlo ku bezdôvodnému obohateniu, nemohlo dôjsť ani ku premlčaniu bezdôvodného obohatenia v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe. V predmetnom Vypovedaní zmluvy, konkrétne v prvom odseku je uvedené, že spoločnosť zmluvu o poskytnutí pôžičky č. 5004518 zo dňa 20.1.2010 ku dňu 22.5.2010 vypovedá. Týmto žalobca uvádza, že splátky sú splatné v zmysle čl. 6 bod 6.2 VOP do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci a v zmysle čl. 6 bod 6.4 VOP je prvá splátka splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení zmluvy.

Vedľajší účastník v 1. rade na strane žalovaného vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že žalobca vymáha v predmetnom konaní na súde svoje právo na zaplatenie pohľadávky 7.509,83 eur s prísl. po uplynutí dvojročnej premlčacej doby, nakoľko prvý raz mohol žalobca vykonať svoje právo a vymáhať žalovanú sumu v deň 23.05.2010, pričom žalobu na súd podal až dňa 20.02.2013, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby, ktorá žalobcovi uplynula dňa 22.05.2012. V predmetnom konaní došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného, nakoľko žalovaný získal majetkový prospech plnením z

právneho dôvodu, ktorý odpadol. Právnym dôvodom, ktorý odpadol je Zmluva o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5004518 uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 20.01.2010. Teda majetkový prospech tu bol získaný z právneho dôvodu, ktorý tu síce spočiatku existoval, ale potom dodatočne odpadol. Takýto prípad nastal odstúpením právneho predchodcu navrhovateľa od Zmluvy o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5004518. Rozhodujúcim faktorom na určenie či tu ide o bezdôvodné obohatenie je dokázať, že „výpoveď“ Zmluvy o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5004518 zo strany právneho predchodcu žalobcu zo dňa 22.05.2010 je v skutočnosti odstúpenie od Zmluvy o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5004518. Na základe predmetnej výpovede bola Zmluva o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5004518 zrušená od začiatku, nakoľko právny predchodca žalobcu uviedol v oznámení o predmetnej výpovede presne akú čiastku mu dlhuje žalovaný, pričom išlo o čiastku 6.731,30 eur. Je zrejmé, s prihliadnutím na podobné prípady, že veriteľ poskytujúci dlžníkovi spotrebný úver pri odstúpení od zmluvy vyčísluje presnú výšku čiastky, ktorú mu má dlžník vrátiť potom, ako došlo zo strany veriteľa k odstúpeniu od zmluvy o pôžičke, resp. od úverovej zmluvy. V tejto čiastke je zahrnutá istina ešte nesplateného úveru resp. pôžičky vrátane s úrokmi z omeškania eventuálne vrátane s zmluvných pokút. Teda aj v prípade predmetnej výpovede ide o typické odstúpenie od zmluvy. Je zrejmé, že tu ide o naplnenie ustanovenia ods. 1 § 451 Občianskeho zákonníka. V oznámení o predmetnej výpovedi zo dňa 22.05.2010 právny predchodca žalobcu neuviedol žiadnu výpovednú dobu, čo považuje za absenciu podstatnej náležitosti výpovede. Z uvedeného oznámenia vyplýva, že výpoveď bola účinná samotným dňom napísania výpovede, pričom bola určená žalovanému iba lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá bola v trvaní 5 dní od doručenia oznámenia o výpovedi. Aj na základe absencie výpovednej lehoty je potrebné považovať predmetnú výpoveď za odstúpenie právneho predchodcu žalobcu od Zmluvy o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5004518. Vedľajší účastník preto vzniesol námietku premlčania.

Vedľajší účastník v 2. rade na strane žalovaného vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že výpoveď zmluvy má účinky zrušenia zmluvy. Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 OZ). V súdnej veci by to bola istina, teda suma reálne vyplateného úveru, z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, vo výške, ktorá by predstavovala nedoplatok. Nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa však premlčuje v dvojročnej premlčacej lehote (§ 107 ods. 1 OZ). Nakoľko žalobca od zmluvy odstúpil listom dňa 22.05.2010 a žalobu podal dňa 20.02.2013, je celý jeho nárok premlčaný podľa § 107 OZ. Vzniesol preto námietku premlčania vo vzťahu k nárokom uplatňovaným voči žalovanému, navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 30.4.2008 zmluvu o pôžičke č. 7039310, pričom schválená výška pôžičky predstavovala sumu 1659,70 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 42 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala sumu 2577,77 eur, výška mesačnej splátky sumu 61,38 eur a ročná úroková sadzba 30,43%.

Listom zo dňa 22.5.2010 právny predchodca žalobcu, vypovedal zmluvu o poskytnutí pôžičky č. 5004518 zo dňa 20.1.2010 ku dňu 22.5.2010. Zároveň požiadal žalovaného o uhradenie celkového dlhu v sume 6731,30 eur v lehote 5 dní od doručenia vypovedania.

Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

Ako vyplýva z § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

V zmysle § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy

poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Ako vyplýva z § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

V zmysle § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Ako vyplýva z § 4 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Na uvedený právny vzťah je tiež potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, v zmysle ktorého Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

V ustanovení § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Z § 39 Občianskeho zákonníka vyplýva, že neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis - nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle ust. § 3 ods.1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

Ako vyplýva z § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Ako vyplýva z § 111 Občianskeho zákonníka zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá

možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmé aj obligatórnosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke, ktorou spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytla žalovanému pôžičku vo výške 6383,57 eur a žalovaný sa zaviazal pôžičku splatiť v 64 mesačných splátkach v stanovenej výške 169,06 eur.

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Zároveň námietku premlčania vzniesli ja vedľajší účastníci na strane žalovaného.

V danej právnej veci žalobca listom zo dňa 22.5.2010 adresovaným žalovanému od úverovej zmluvy uzavretej so žalovaným neodstúpil, tak ako to tvrdia vedľajší účastníci. Žalobca týmto právnym úkonom využil svoje právo požadovať od žalovaného splatenie celého úveru z dôvodu neplatenia dohodnutých splátok. Žalobca zosplatnil celý úver poskytnutý žalovanému. Uvedené je zrejmé z obsahu tohto úkonu. Z obsahu tohto listu nevyplýva, že by žalobca mienil privodiť mu také účinky, ktoré by zmluvu od začiatku rušili. Uvedené je zrejmé aj zo skutočnosti, že v liste predpokladá, že sa bude dlžná istina naďalej úročiť v zmluve dohodnutým sankčným úrokom. Odstúpenie od zmluvy je samostatný právny inštitút, je to právo účastníkov zmluvného vzťahu od zmluvy odstúpiť ak dané právo vyplýva z príslušných právnych predpisov alebo z dohody zmluvných strán. V prípade ak dané právo ten ktorý účastník využije, takýto jeho prejav vôle musí byť jednoznačný, zrozumiteľný, určitý. Súd preto je toho názoru, že žalobca písomným podaním zo dňa 22.5.2010 neprejavil svoju vôľu od úverovej zmluvy odstúpiť, ale uplatnil si voči žalovanému iba nárok na splatenie celého úveru s príslušenstvom resp. vypovedal predmetnú zmluvu.

Na uplatnený nárok žalobcu sa teda nevzťahuje dvojročná premlčacia doba, ako by to bolo v prípade odstúpenia od zmluvy, kedy by účastníkom konania vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale uplatňuje sa tu všeobecná trojročná premlčacia doba.

Ako je zrejmé zo zmluvy o pôžičke, konečná splatnosť bola dohodnutá na 64 mesiacov. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Žaloba bola podaná na súde dňa 20.2.2013, preto všetky splátky úveru splatné pred uvedeným dňom sú premlčané. Nepremľčanými splátkami sú teda splátky splatné tri roky späť od podania žaloby, teda splátky splatné po 20.2.2010. Keďže v danom prípade bola splatnosť jednotlivých splátok predpísaná podľa prehľadu obrátov na účte žalovaného k 20. dňu v mesiaci, nepremľčanými splátkami sú tie, ktoré sú splatné odo dňa 20.2.2010. Premľchanou tak nie je žiadna splátka úveru, nakoľko prvá splátka bola splatná až nasledujúci mesiac po podpise zmluvy a ako vyplýva z prehľadu splátok a úhrad (nie však zo samotnej zmluvy o pôžičke), bola splatná dňa 20.2.2010. Následne dňa 22.5.2010 došlo zo strany žalobcu (jeho právneho predchodcu) k vyhláseniu predčasnej splatnosti pôžičky.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia.

Podľa citovaného zák. ust. §4 ods. 2 písm. i) obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného údaj o počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V súlade s ustanovením § 4 ods. 3 zákona absencia uvedenej náležitosti nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

V zmluve absentuje údaj o počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne vyjadruje ako jednu z obligatórných náležitostí tento údaj a musí byť v zmluve výslovne uvedený, nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napr. z počtu splátok úveru).

Nakoniec predmetná zmluva o pôžičke neobsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru podľa §4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch.

Z vyššie uvedených dôvodov je poskytnutý úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

V tejto súvislosti súd poukazuje aj na názory vyslovené v obdobných veciach Krajským súdom v Trnave v rozsudku zo dňa 12.2.2014 sp.zn. 11Co/34/2013, Krajským súdom v Banskej Bystrici v rozsudku zo dňa 15.10.2013 sp.zn. 14Co/407/2012.

Keďže žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu úveru bez úrokov a poplatkov, istina pripadajúca na jednu splátku predstavuje sumu 99,74 eur eur (výpočet: suma poskytnutého úveru 6383,57:64 splátok= 99,74 eur. Nepremľčaná istina pozostávajúca zo 64 nepremľčaných splátok úveru tak spolu predstavuje sumu 6383,57 eur. Na uvedenú istinu súd zarátal splátka žalovaného spolu v sume 207,05 eur. Žalovaného tak zaviazal na úhradu nesplatennej istiny v sume 6176,52 eur. Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, zaviazal ho súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 9% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to od 1.6.2010 ako

to požadoval žalobca. Výpoveď zo zmluvy o pôžičke bola žalovanému doručená dňa 26.5.2010, pričom dlžnú sumu mal uhradiť do 5 dní. Z uvedeného je zrejmé, že dňa 1.6.2010 bol už žalovaný v omeškaní s dlžnou sumou.

Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 1.6.2010 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 1 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 9 % ročne.

Pokiaľ ide o nárok na poplatky resp. zmluvnú pokutu a ďalšie sankcie podľa bodu 12. Všeobecných obchodných podmienok, súd uvedené nároky považoval za neopodstatnené.

V prvom rade je potrebné uviesť, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň súdy judikovali ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku (v danom prípade bod IV. a zároveň aj vyhlásenie v bode V. zmluvy) ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písané takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

Neprijateľná inkorporačná doložka (bod IV a V. zmluvy) v danom prípade nemohla privodiť viazanosť zmluvných dojednaní zmluvy o pôžičke.

Vyhlásenie neplatnej inkorporačnej doložky má rovnaký dopad vo vzťahu k všetkým sankciám uvedeným vo Všeobecných obchodných podmienkach. Ustanovenia v zmluvných dojednaniach obsiahnuté, sa v prípade neprijateľnej inkorporačnej doložky nestávajú súčasťou zmluvy.

V súvislosti s nárokmi na zmluvnú pokutu a ostatnými sankciami podľa bodu 12 Všeobecných obchodných podmienok je potrebné uviesť, že v danom prípade žalobca nepreukázal, že by dojednanie o zmluvnej pokute a sankciách bolo súčasťou listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis. Uvedená pokuta je súčasťou iba Všeobecných obchodných podmienok. Uvedené vymedzenie vo Všeobecných obchodných podmienkach súd nemôže považovať za platné písomné dojednanie zmluvnej pokuty, ako to vyžaduje § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V rámci spotrebiteľských zmlúv dojednanie zakladajúce právo na zmluvnú pokutu, rovnako ako aj rozhodcovská doložka, zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len súčasťou samotnej spotrebiteľskej zmluvy, teda listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis. (nález Ústavného súdu Českej republiky z 11. novembra 2013, sp. zn. I.ÚS 3512/2011)

V danom prípade nie je splnený zákonný predpoklad platného dojednania zmluvnej pokuty v písomnej forme, nespĺnenie ktorej má za následok jej absolútnu neplatnosť v zmysle ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Aj v prípade platnej inkorporačnej doložky by súd nárok na zmluvnú pokutu v sume 865,19 eur podľa bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok, považoval za neopodstatnený. Ide totiž o neprímeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navyši jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 10%, mal platiť aj úrok z omeškania dojednaný v bode 12.3., čo má za následok neprímerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa

javi byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 10% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 10 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní je v prepočte na rok až vo výške 120 % (10 % x 12 mesiacov). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 120 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp.zn. 3Co 3/2011.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Vo Všeobecných obchodných podmienkach bolo za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 10% z čiastky, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 30 dní, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, preto absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobu žalobcu v časti o zaplatenie nároku na zmluvnú pokutu v sume 865,19 eur zamietol.

Vyššie uvedený výklad o bezúročnosti resp. bezpoplatkovosti pôžičky a neplatne dojednej inkorporačnej doložke platí aj pre žalobcom uplatnený nárok na poplatky v sume 9,36 eur. Uvedený nárok zároveň žalobca nijako nepreukázal, neuviedol na základe akých ustanovení zmluvy si ho uplatňuje, ani nepreukázal reálne vzniknuté náklady spojené s uplatnením pohľadávky.

V závere súd považuje za potrebné uviesť, že nárok na úroky z pôžičky by žalobcovi nepriznal ani v prípade, že by sa nejednalo o spotrebiteľský úver bez poplatkov a bez úrokov v zmysle § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov (64 splátok) v januári 2010 činil úrok 8,97 % p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krátko zabezpečené aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosťou za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyselnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob

816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstate trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ). Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

Vo vyššie uvedenom prípade tak odvolací súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 267,11% z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 167,11% prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery by súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka) aj prípade, že by úver nebol bezúročný, ako súd uzavrel vyššie.

Súd z dôvodov popísaných vyššie zamietol žalobu v časti nároku na sumu 1333,31 eur, pozostávajúcu z úroku z úveru, zmluvnej pokuty a poplatkov, zamietol.

Podľa § 160 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súď môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súď oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach. Vzhľadom na sociálnu a finančnú situáciu žalovaného, ktorý je občanom v hmotnej núdzi, o čom predložil rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov n.T., súď povolil žalovanému uspokojiť nárok žalobcu v primeraných splátkach.

O trovách konania súď rozhodol v zmysle § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súď môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

S poukazom na vyššie uvedené súď o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súď v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.